

Průvodka

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0802
Název projektu	Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo a název šablony klíčové aktivity	III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Příjemce podpory	Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452

Název DUMu	Augustus a jeho doba
Název dokumentu	VY_32_INOVACE_11_19
Pořadí DUMu v sadě	19
Vedoucí skupiny/sady	Jaromír Baranok
Datum vytvoření	15.1.2013
Jméno autora	Vladimír Macků
E-mail autora	macku@gymjev.cz
Ročník studia	1.ročník
Předmět nebo tematická oblast	Dějepis – Dějiny starověku
Výstižný popis způsobu využití materiálu ve výuce	Prezentováno na interaktivní tabuli s využitím psaného textu a doplňkových obrázků, které studentům přiblíží zajímavou kapitolu římské historie- Řím za doby vlády Augusta – prvního "princepse" raného císařství. Inovace: mezipředmětové vztahy dějepis- zeměpis, dějepis – výtvarné umění, využití ICT, mediální technika.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

reg. č.: CZ.1.07/1.5.00/34.0802

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Augustus a jeho doba

Rané císařství za Octaviana Augusta

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Přechod od republiky k principátu

- Octavianus byl velmi prozíravý politik, který si uvědomoval tradici republikánských úřadů.
- Ač sám sebe označoval jen jako „prvního mezi rovnými“, soustředil ve svých rukou veškerou moc.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rome_Statue_of_Augustus.jpg[1]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

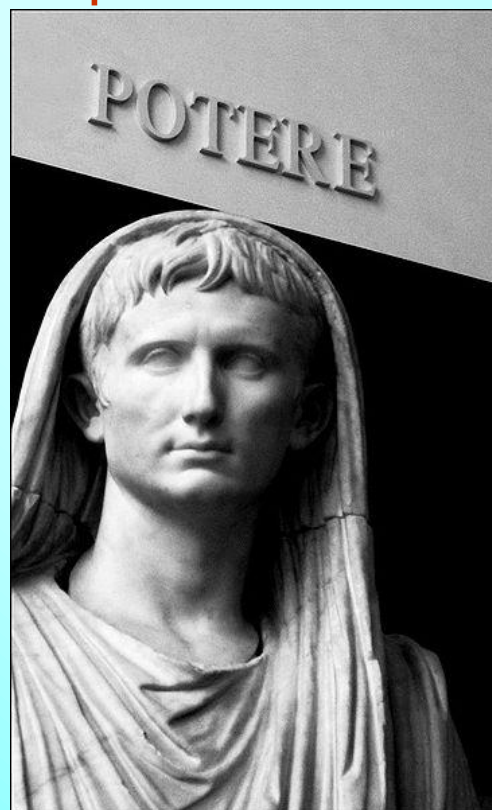

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Přechod od republiky k principátu

- Jeho neomezenou moc tvořily pravomoce řady úřadů: byl senátorem, konzulem, tribunem lidu, ale i třeba nejvyšším pontifikem.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Augustus_Via_Labicana_%28Palazzo_Massimo_alle_Terme%29_01.jpg [2]

Augustus jako nejvyšší kněz

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

První roky po porážce Marka Antonia

- Octavianus se věnoval upevnění své moci a obliby.
- Vojsko si získal přiděly půdy a dary.
- Dbal, aby plebs dostával bezplatné dávky obilí.
- Senátu přiznal podíl na řízení státu.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zaragoza_-_Estatua_del_Emperador_Augusto.JPG [3]

Bronzová socha imperátora Augusta stojící v Zaragoze

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Rok 27 př. Kr. – rok definitivní změny

- Tehdy přednesl senátu své rozhodnutí odejít z veřejného života do ústraní.
- Senátoři ho přemlouvali, až se uvolil zůstat.
- Kromě dalších poct mu udělili titul Augustus.
- Zbývalo mu ještě 41 roků vlády...

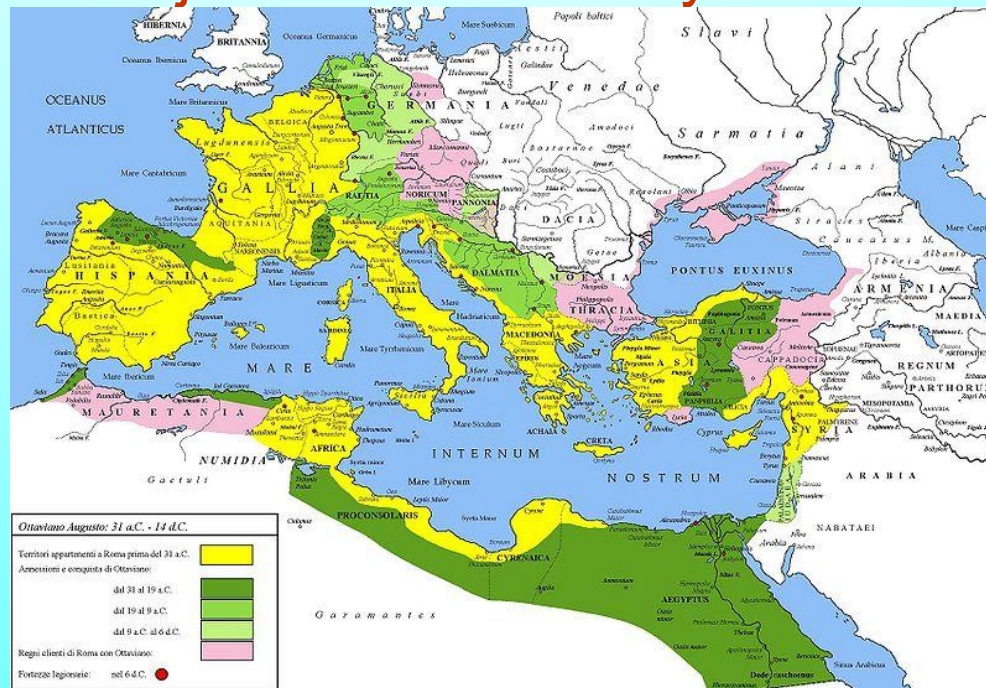

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

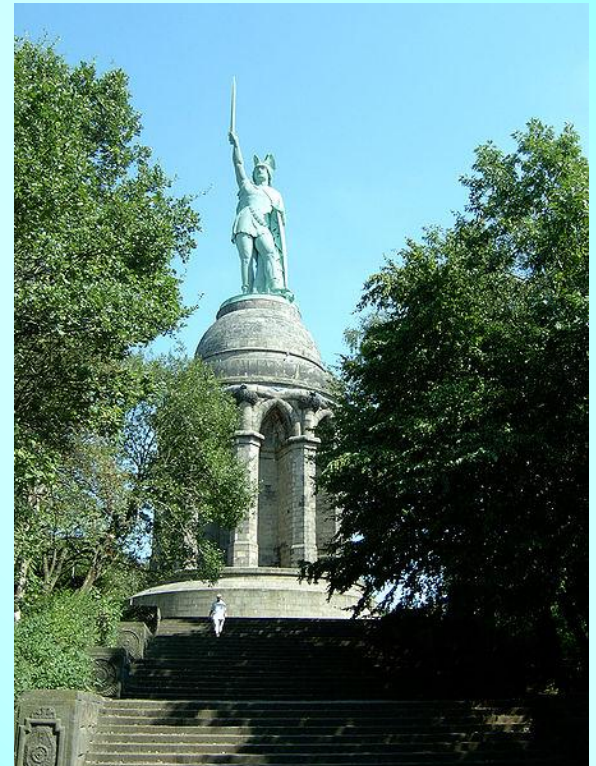

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Augusto_30aC_-_6dC_55%25CS_.JPG [4]

Rozsah Římské říše za Augusta

Pax Romana

- Po letech válek zažíval Řím klid, alespoň uvnitř říše.
- Mimo říši už to tak jednoznačné nebylo. Problémy byly s Germány. Roku 9 po Kr. byly rozdrčeny tři legie v Teutoburském lese.

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Hermann-von-Vorne.JPG> [5]

Zde Augustus přišel víc jak o desetinu svých legií (40.000 mužů).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Limes Romanus

- Přirozenou hranici na severu tvořily dvě mohutné řeky – Rýn a Dunaj. Mezi nimi Augustus nechal zbudovat soustavu vojenských táborů, pevností a strážních věží, někdy mezi sebou pospojovaných palisádou či hradbou - limes Romanus.

http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Wachtposten_1_1x_Rheinbrohl.jpg [6]

Zrekonstruovaná strážní věž poblíž Rheinbrohlu v Německu.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Život v Římě za Augusta

- Za jeho vlády žilo v Římě okolo jednoho milionu obyvatel.
- K udržení klidu v Římě bylo zapotřebí vyhovět požadavkům lidu.
- Známé bylo heslo Panem et circenses (chléb a hry).

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mosaic_gladiators_Kurion.jpg [7]

Souboj gladiátorů Margareitese a Ellenikose.

Stavební boom v tehdejší Římě

- Za Augusta se začal budovat císařský palác na Palatinu.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Imperial_Palace_on_the_Palatine_overlooking_the_Circus_Maximus.JPG [8]

Dnešní stav po dvou tisíci letech tehdy velkolepého paláce.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Řím dostal cihlový a zanechává jej mramorový

- Augustus dal postavit dvacet nových chrámů a osmdesát jich obnovil.
- Císařův zeť Marcus Agrippa nechal postavit dodnes stojící Pantheon.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rom_Pantheon_mit_Obelisk.jpg [9]

Samonosná kopule má průměr 43,5 metru. Mramorové sloupy jsou monolity vysoké 12,5 metru.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

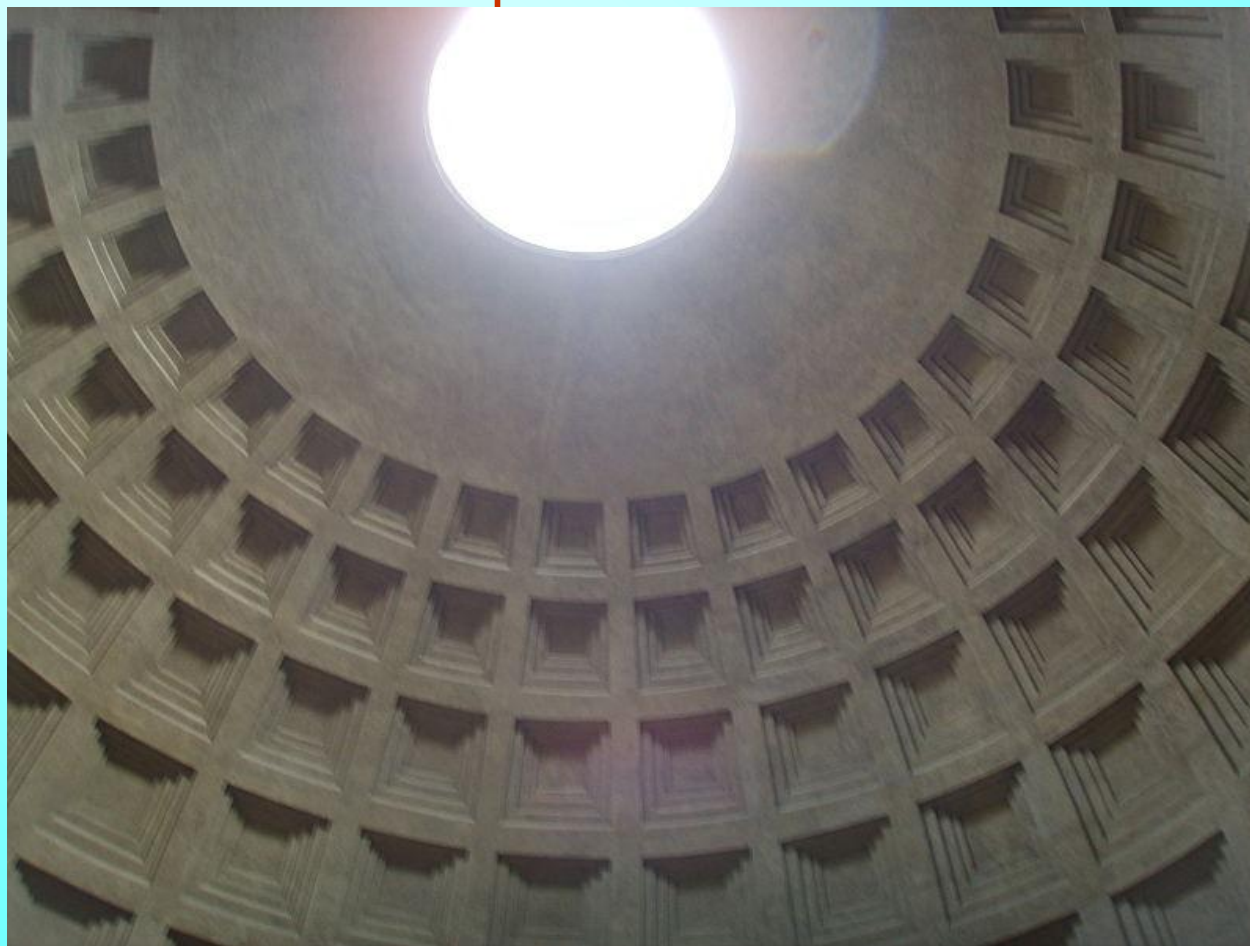

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Pantheon zevnitř

- Vnitřek Pantheonu je osvětlen jediným kruhovým otvorem v klenbě o průměru 9 metrů.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cupola_pantheon.JPG [10]

A stojí už dva tisíce let.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Za Augusta byl „zlatý věk poezie“

- Jako politik správně chápal vliv umění na veřejné mínění.
- Vergilius a Horatius byli jeho chráněnci.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Publius_Vergilius_Maro1.jpg [11]

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Quinto_Orazio_Flacco.jpg [12]

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Trocha poezie nikoho nezabije...

- Publius Vergilius Maro je autorem slavné Aeneidy.
- Jeho Aeneas měla být ideálem Římana a vzorem všem současníků.

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Aeneas_and_his_Father_Fleeing_Troy_by_Simon_Vouet,_San_Diego_Museum_of_Art.JPG [13]

Aeneas je vlastně římský Odysseus.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Trocha poezie nikoho nezabije...

- Quintus Horatius Flaccus (65 -8 př.Kr.) byl mistr satiry. Jeho básně jsou sbírkami útočných básní proti zbohatlíkům, povýšencům a nafoukancům.
- Ideálem je mu zlatá střední cesta – *aurea mediocritas*.
- Jeho moudrem je i *carpe diem*.
- Zajímavé je, že byl účastníkem bitvy u Filipp jako zástupce velitele legie na straně M.J.Bruta proti Octavianovi...

http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Yvoire_cadran_solaire.jpg [14]

Sluneční hodiny na jedné budově ve městě Ivoire v Savojsku.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Trocha poezie nikoho nezabije...

- Publius Ovidius Naso (43 př.Kr. – 18 po Kr.).
- Byl rozený básník.
- Do vznešené římské společnosti nemusel být uváděn, on do ní patřil.
- Do svých padesátin se považoval za nejšťastnějšího člověka v Římě.

Nikdy se už asi nedozvíme, proč ho Augustus vypověděl až na samý okraj říše.

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:OvidConstanta.JPG> [15]

Pomník Ovidia v rumunské Constanci.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

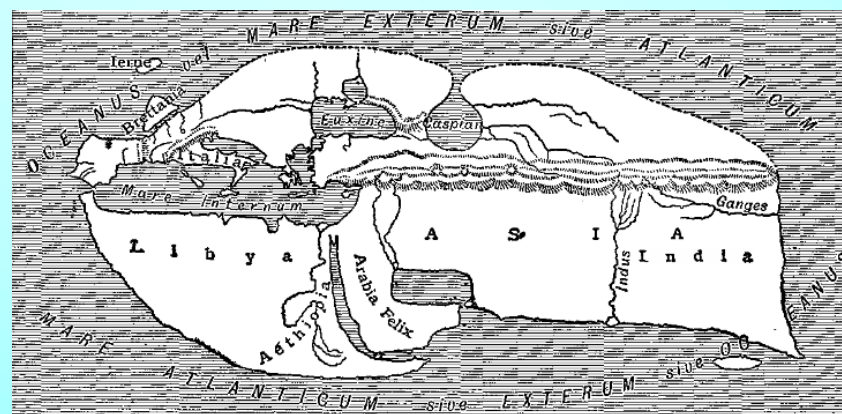

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Další známí Augustovi současníci

- Historik Titus Livius oslavil ve svém rozsáhlém díle *Ab urbe condita* dějiny Říma od legendárních počátků až po svou současnost. Dílo mělo vychovávat a svým vlastenectvím povznést sebevědomí Římanů.
- Ve stejné době jako Livius žil řecký geograf a cestovatel Strabón, který podrobně vylíčil antický svět na přelomu věků.

Tak si představoval svět Strabón

<http://sk.wikipedia.org/wiki/S%C3%BAbor:C%2BBB-Geography-Map1-StrabosMap.PNG> [16]

Úkoly

- 1. Jak sám sebe označoval Octavianus?
- 2. Kým vším byl?
- 3. Jak získával oblibu moc u různých vrstev Římanů?
- 4. Kdy se z Octaviana stal Augustus?
- 5. Kde přišel o desetinu svých legií?
- 6. Kudy vedla severní hranice říše?
- 7. Co je třeba dát lidu, aby „nezlobil“?
- 8. Jak se změnil Řím za doby Augustovy?
- 9. Kdo z literátů byl chráněncem Augusta?
- 10. Jaké další osobnosti žili v době Augustově?

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Odpovědi 1

- 1. První mezi rovnými.
- 2. Senátor, konzul, tribun lidu i pontifex maximus.
- 3. Vojáky si získával přiděly půdy, plebs bezplatnými dávkami obilí a senát se mohl podílet na správě říše.
- 4. V roce 27 př.Kr., kdy senátu nabídl svou rezignaci, ale ten ho „uprosil“, aby říši vedl dál a k tomu mu udělil titul „Vznešený“- Augustus.
- 5. V Teutoburském lese roku 9 po Kr. Germáni do jednoho pobili jeho 40.000 legionářů.
- 6.Hranici tvořili především Rýn a Dunaj a limes Romanus.
- 7. Chléb a hry.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Odpovědi 2

- 8. Augustus rád tvrdil, že Řím převzal cihlový, ale předává jej mramorový.
- 9. Vergilius, Horatius a dlouho i Ovidius, než...
- 10. Historik Titus Livius a geograf Strabón.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zdroje informací

- [1] Alexander Z., licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rome_Statue_of_Augustus.jpg, licence CC, (cit. 2012-12-3)
- [2] lessi, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Augustus_Via_Labicana_%28Palazzo_Massimo_alle_Terme%29_01.jpg, licence CC, (cit. 2012-12-3)
- [3] ecelan, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Zaragoza_-_Estatua_del_Emperador_Augusto.JPG, licence CC, (cit. 2012-12-3)
- [4] Cristiano64, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Augusto_30aC_-_6dC_55%25CS.jpg.JPG, licence CC, (cit. 2012-12-3)
- [5] Arminia, licence Creative Commons, <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Herrmann-von-Vorne.JPG>, licence CC, (cit. 2012-12-3)
- [6] Schwing, licence Public Domain, http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Wachtposten_1_1x_Rheinbrohl.jpg, licence PD, (cit. 2012-12-3)
- [7] Hilda Osinga, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Mosaic_gladiators_Kurion.jpg, licence CC, (cit. 2012-12-3)
- [8] Laurel Lodged, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Imperial_Palace_on_the_Palatine_overlooking_the_Circus_Maximus.JPG, licence PD, (cit. 2012-12-3).
- [9] KlausF, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Rom_Pantheon_mit_Obelisk.jpg, licence CC, (cit. 2012-12-3).
- [10] Sailko, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cupola_pantheon.JPG, licence CC, (cit. 2012-12-3)
- [11] A. Hunter Wright, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Publius_Vergilius_Maro1.jpg, licence CC, (cit. 2012-12-3).
- [12] Generale Lee, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Quinto_Orazio_Flacco.jpg, licence PD, (cit. 2012-12-3)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- [13] Wmpearl, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Aeneas_and_his_Father_Fleeing_Troy_by_Simon_Vouet,_San_Diego_Museum_of_Art.JPG, licence CC, (cit. 2012-12-3)
- [14] aewolf from Denver, licence Creative Commons, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Yvoire_cadran_solaire.jpg, licence CC, (cit. 2012-12-3)
- [15] Joergsam, licence Creative Commons, <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:OvidConstanta.JPG>, (cit. 2012-12-3)
- [16] Strabo, licence Public Domain, http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pottery-MGR_Lyon-IMG_1064.jpg, licence PD, (cit. 2012-12-3)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Materiál je určen pro bezplatné užívání pro potřebu výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízeních. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu. Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz)